

FAGUS Fakta 6 / 2008 Helge Klingberg: Kirkegården – trær og graver

FAGUS - Faglig utviklingssenter for grøntanleggssektoren ønsker Kirkegårdsforeningen med alle sine medlemmer velkommen i FAGUS.

Kirkegårdene er viktige for folk. Vegetasjonen på kirkegården er gjenkjennelig, rolig, og gir en god ramme omkring besøket. Den faglige og estetiske kvalitet på de enkelte kirkegårder må sikres og videreutvikles innenfor de gitte økonomiske rammer. Valg innenfor drift bør tas ut fra faglig kunnskap.

Kirkegårdene får nå, i likhet med alle grønne arealer i byer og tettsteder, nye oppgaver og flere roller. De oppfattes i tillegg til sin primærfunksjon blant annet som områder for rekreasjon, biologisk mangfold og klimatilpasninger ved hjelp av vegetasjon. Ny bruk krever kanskje annen kunnskap.

FAGUS Rådgivning er en nettbasert rådgivningstjeneste som tilbys av FAGUS.

Abonentene får tilgang til store mengder fagkunnskap gjennom FAGUS Fakta, FAGUS Spørsmålsbank og muligheten til å stille spørsmål til våre 23 rådgivere. Se

<http://fagus.no/bli-abonnent-pa-fagus-radgivning> for flere opplysninger eller ring telefon 94 14 32 10. Landets fremste fagfolk innenfor grøntanleggssektoren står klar til å bistå deg. Bli abonnent!

Organisasjonen FAGUS er stiftet av organisasjonene for fagfolkene i grøntanleggssektoren; Bad, park og idrett, naml - norske anleggsgartnere, miljø- og landskapsentreprenører, Norsk Gartnerforbund, Norsk Trepleieforum og Norske landskapsarkitekters forening. Kirkegårdsforeningen sluttet seg til i 2010. Hele den profesjonelle grøntanleggssektoren står altså samlet bak FAGUS, og møtes gjennom FAGUS til samarbeid.

For å sette fokus på høyt grøntfaglig nivå i skjøtsel av kirkegårder, ønsker FAGUS nå at noen utvalgte FAGUS Fakta gjøres tilgjengelige for Kirkegårdsforeningens medlemmer. FAGUS Fakta utgis ca 10 ganger pr år til abonnentene på FAGUS Rådgivning og vi håper at flere vil la seg inspirere av oppdatert kunnskap.

FAGUS Fakta 4 / 2004	Inger Sundheim Fløistad: Ugrasarbeid ved klargjøring av nye plantefelt
FAGUS Fakta 2 / 2005	Knut A. Thorvaldsen: Dynamisk montering av natursteinbelegg med settelag av finsingel
FAGUS Fakta 3 / 2006	Ingjerd Solfjeld: Oppstøtting av trær
FAGUS Fakta 5 / 2007	Odd Andersen: Gras på vanskelige steder
FAGUS Fakta 7 / 2007	Eva Vike: Gode storstauder for offentlige anlegg
FAGUS Fakta 6 / 2008	Helge Klingberg: Kirkegården - trær og graver
FAGUS Fakta 1 / 2010	Marina Bergen Jensen et al.: Regnbede – kreativ håndtering af regn

Se neste side for dette FAGUS Fakta:

FAGUS Fakta 6 / 2008 Helge Klingberg: Kirkegården – trær og graver

Kirkegården – trær og graver

Av FAGUS – rådgiver Helge Klingberg

Det plantes en del trær på kirkegårdene våre og vi ønsker dem velkommen. Trærne er viktige miljøfaktorer, ikke minst knyttet til kirkegårdens arkitektoniske uttrykk og besøkernes velvære.

Men det tas ikke alltid hensyn til de krav som trær stiller. Mange lider av plassmangel. Trær plantes ofte på smale striper mellom gjerde og nærmeste grav, mellom veg og nærmeste grav eller mellom gravfelt.

Etter hvert som trærne vokser vil de få en større rotsone som berører graver. Graver innen rotsonen som skal brukes til kistegraver vil alltid måtte skade røtter og dermed svekke trærnes vann/næringstilgang og stabilitet. Den som har festet en grav i rotsonen av et tre uten noen begrensninger, har full råderett over graven og kan derfor benytte den til gravlegging uavhengig av om det vil sjenere treet eller ikke.

Det finnes eksempler å at trær har blitt så skadet at man har fjernet det, fordi en gravfester har stått på sin rett til å bruke graven. Det vitner om at man ikke har hatt tilstrekkelig bevissthet ved bortfeste av graver.

En gravfester betaler for rett til grav i en begrenset periode, opp til 20 år. Ofte kortere, fem eller ti år.

Når perioden er utløpt kan det legges inn nye forutsetninger ved gjenfeste. En kan for eksempel bestemme at det heretter bare kan settes ned askeurner i graven eller den kan tas helt ut av bruk.

Når trærne blir større, bør altså graver som etter hvert kommer innenfor rotsonen gis begrenset bruksrett. Det kan bestemmes ved inngåelse av ny festeavtale.

En urne har en diameter på 16-18 cm og en høyde på ca. 25 cm. Den krever dermed lite plass og vil i de fleste tilfeller kunne gravlegges med visse tilpasninger blant røtter. Men den må naturlig nok gravlegges innenfor den definerte graven og ikke inn på naboens grav eller i gangvegen. Man har et areal på 75 x 75 cm som urnen må settes ned innenfor.

Hvis en grav befinner seg inn mot stammen av et tre er det antagelig nødvendig å ta den helt ut av bruk. Dvs. at den ikke lenger kan festes eller at den kan festes, men ikke brukes. Da er dens eneste funksjon å bare gi plass til et gravminne.

Kirkegårdens folk må sørge for skjøtsel av trærne og i dette ligger det ikke bare å vurdere tilstanden til stamme og krone. Man må også se hvordan trærne utvikler seg i forhold til nærliggende graver. Hvis man bestemmer seg for at et tre krever mer plass enn før, og det må skje på bekostning av gravfesters rettigheter, må det noteres i gravregisteret. Ved neste inngåelse av festeavtale kan det med bakgrunn i notatet settes begrensninger for bruken av graven.

Kanskje er det mer krevende å gi et tre på kirkegården en god utvikling enn trær ellers.

